

ÄLVSJÖ STADSDELSNÄMND

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 1.2.1.169-2012
SID 1 (18)

2012-03-23

Handläggare: Krisztina Buki
Telefon: 08-508 21 079

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd

2012-04-19

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015 Älvsjö stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden godkänner underlag för budget 2013 med inriktning för 2014 och 2015 samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden godkänner inriktningen på arbetet med fortsatt förskoleutbyggnad enligt lokalförsörjningsplanen.
3. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Lars Arvidsson
Stadsdelsdirektör

Ingela Kristiansson
Ekonomichef

Göran Sjödin
Verksamhetschef

Margareta Hamrén
Avdelningschef

Sammanfattning

Älvsjö fortsätter att växa, fler bostäder byggs och befolkningen ökar. Det nya centrumet kommer att ge möjlighet för fler företag att etablera sig i stadsdelsområdet.

En växande befolkning och förändringar i befolkningsstrukturen ställer nya krav på stadsdelsnämndens service. Utbyggnad av förskolan planeras. Äldreomsorgen ska möjliggöra för de äldre som vill, att bo kvar hemma längre. En översyn av lokalbeståndet görs i syfte att bland annat tillskapa flera omsorgslägenheter.

Minskning i budget enligt plan och beräknade kostnadsökningar medför krav på effektiviseringar under planperioden.

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Stadsdelsnämnden arbetar aktivt med att lägga fokus på verksamhetsutveckling och de resultat som ska uppnås. Därigenom bidrar nämnden till att förverkliga vision 2030 om ett Stockholm i världsklass. Nedan redovisas nämndens strategiska satsningar för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål under planperioden.

1.1 Stockholm ska vara attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsdelsnämnden ska bidra till att Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök genom att:

- verka för att nya Älvsjö centrum skapar bra förutsättningar för fler besök och företag
- verka för bättre tvärförbindelser och fler arbetsplatser i söderort som det uttrycks i Söderortsvisionen
- verka för att nya bostadsområden blir trygga, tillgängliga, får god kommunal service och tillgång till parker och platser för social samvaro

- driva verksamheterna på ett miljömässigt hållbart sätt utifrån stadens nya miljöprogram.

Stadsdelsnämnden ska bidra till att invånare i Älvsjö ska vara eller bli självförsörjande genom att:

- prioritera barnfamiljer med långvarigt beroende av försörjningsstöd
- prioritera stöd till rehabilitering och arbetsträning för försörjningsstödstagare med olika former av arbetshinder
- i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen utvärdera och utveckla arbetsmarknadsinsatser
- fortsätta arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar (FUT)
- vidareutveckla och effektivisera arbetet med budget- och skuldrådgivning.

1.2 Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Stadsdelsnämnden ska utveckla kvaliteten genom att:

- fokusera på resultatbaserad styrning samt bedriva metodutveckling för att i högre utsträckning kunna tillämpa kunskaps- och erfarenhetsbaserade metoder
- tillämpa LEAN som en metod för att utveckla och effektivisera verksamheterna
- vidareutveckla arbetet med dokumentation, lika bedömningar och stärkta rutiner inom de myndighetsutövande enheterna
- utveckla och systematisera avtals- och verksamhetsuppföljningarna.

Stadsdelsnämnden ska utveckla valfriheten genom att:

- underlätta valfriheten och öka mångfalden inom alla verksamhetsområden
- utveckla och anpassa information efter målgrupp och informationskanal.

Inom förskola ska kvaliteten förbättras genom att:

- bygga ut förskoleplatser för att uppfylla barnomsorgsgarantin och möta behovet av fler förskoleplatser
- vidareutveckla kvalitetsmått och metoder för utvärdering som relaterar till förskolans mål
- fortsätta vidareutveckla arbetet med pedagogisk dokumentation för att också förbättra barnens inflytande och föräldrainsformation
- stärka förskollära yrkesroll samt hitta strategier för chefsförsörjning och rekrytering av förskollärare
- utveckla IT i förskolan med fokus på en fortsatt förbättrad infrastruktur samt utbildning i Praktisk It- och Mediakompetens (PIM).

Inom barn och ungdom ska kvaliteten förbättras genom att:

- mötesplatser för ungdomar och parklekens verksamhet vidareutvecklas.

Inom individ och familj ska kvaliteten förbättras genom att:

- implementera den handlingsplan för preventionsarbete som tagits fram i samverkan med skola och polis
- öppenvårdsinsatser ska så långt som möjligt användas, samordnas och utvecklas
- kvinnofridsarbetet för personer som utsätts för våld i nära relationer fortsätter att vidareutvecklas
- fördjupa och förstärka att barn och unga står i centrum i arbetet med vuxna som har barn
- samverkan med landstinget utvecklas.

Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning ska kvaliteten förbättras genom att:

- medverka till att fler omsorgsbostäder byggs
- stärka kvaliteten i de utredningar som görs
- lyfta fram barnperspektivet i arbetet med vuxna som har barn
- anhörigstödet utvecklas för personer under 65 år.

Inom äldreomsorg ska kvaliteten förbättras genom att:

- insatser för äldre i ordinärt boende förbättras för att möjliggöra kvarboende
- utveckla den öppna dagverksamheten för äldre
- vården av dementa utvecklas och förbättras
- utveckla innehållet i vardagen samt måltidssituationen inom vård- och omsorgsboenden
- anhörigstödet vidareutvecklas
- utveckla boendemiljön och aktiviteterna på Älvsjö servicehus.

1.3 Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Stadsdelsnämnden ska:

- ha en budget i balans
- förbättra och effektivisera processer och arbets sätt i verksamheterna
- upprätthålla ett effektivt lokalutnyttjande
- ha en god prognosprecision och en god internkontroll.

2. Nämndens verksamhetsområde

Älvsjö är ett av de stadsdelsområden i Stockholms stad som växer mycket. Prognosen visar att invånarantalet i Älvsjö kommer att stiga från 25 510 år 2011 till 27 997 år 2015.

Befolkningsprognos för Älvsjö stadsdelsområde 2013-2015.

Alder/År	2011	2012	2013	2014	2015	förändr 2011-2015	förändr % 2011-2015
0 år	392	399	402	390	390	-2	-1%
1-5 år	2 129	2 219	2 253	2 283	2 296	167	8%
6-12 år	2 413	2 576	2 748	2 879	3 007	594	25%
13-19 år	2 185	2 155	2 139	2 128	2 170	-15	-1%
20-24 år	1 315	1 401	1 425	1 397	1 395	81	6%
25-64 år	13 522	13 948	14 251	14 380	14 695	1 173	9%
65-79 år	2 393	2 524	2 677	2 773	2 892	499	21%
80-w år	1 161	1 169	1 160	1 151	1 152	-9	-1%
Totalt	25 510	26 391	27 055	27 382	27 997	2 487	10%

Bostadsbyggandet är en nyckelfaktor för Älvsjös tillväxt. Under 2011 färdigställdes 127 bostäder och under perioden 2012-2015 väntas ytterligare 982 bostäder bli klara.

I befolkningsprognosen och i förväntat antal byggda bostäder ingår inte kvarteret Kabelverket på före detta Ericsson-området nära Älvsjö centrum. Där har stadsbyggnadsnämnden nyligen startat arbetet med ett planprogram för ett nytt bostadsområde, med 1000-1500 lägenheter. Programmet kommer att redovisas i

stadsbyggnadsnämnden i november 2012 och därefter kan detaljplanarbeten startas inom området. En del av bostäderna förväntas kunna bli inflyttningsklara i slutet av planperioden.

2.1 Förskoleverksamhet

Enligt den befintliga befolkningsprognosen förväntas ökningen av antalet barn i åldern 1-5 år nå sin kulmen år 2015, för att därefter minska. Prognosen visar att antalet barn i förskoleåldern ökar med ca 170 barn under perioden 2011-2015. Denna prognos kommer med stor sannolikhet förändras med anledning av det programarbete som startat för kvarteret Kabelverket där det planeras för 1000-1500 nya bostäder. Även utbildningsförvaltningens planer på utbyggnad av Kämpetorpsskolan skulle påverka behovet av en ny förskola då den befintliga förskolan Solkatten, Älvsjövägen 62, ligger på mark där utbyggnaden är tänkt att ske.

En gemensam förskolekö för fristående och kommunala förskolor skulle öka möjligheterna att klara barnomsorgsgarantin och ge en snabbare och bättre service till föräldrar. Idag är det inte mer än ca 20 % av de fristående verksamheterna i stadsdelen som är med i den gemensamma kön men antalet har ökat det senaste året. När samma barn står i olika köer går det inte att överblicka hur många barn som faktiskt behöver plats och innebär osäkerhetsfaktorer i bedömningen av utbyggnadsbehovet.

Stadsdelsförvaltningen har inlett ett kvalitetsutvecklingsarbete som sträcker sig över flera år där siktet är inställt på att förskolorna ska hålla en jämn och hög kvalitet. Satsningen innefattar en vidareutveckling av ledningssystemet, fortsatt arbete utifrån handlingsplanen för barns språk- och kunskapsutveckling samt en satsning på pedagogisk dokumentation.

Nettokostnaderna för förskoleverksamhet ökade från 120,7 mnkr i bokslut 2010 till 128,5 mnkr i bokslut 2011. Ökningen beror i huvudsak på ett ökat antal inskrivna barn. Nettokostnaderna under planperioden påverkas främst av utvecklingen av barnantalet.

2.2 Verksamhet för barn och unga

Enligt befolkningsprognosen minskar antalet ungdomar något i åldrarna 13-19 år under planperioden. Förvaltningen gör bedömningen att behovet av fritidsverksamhet, kollo och ungdomsmottagning kvarstår oförändrat. Behovet kan dock komma att öka om det stora bostadsbyggnadsplanerna för kvarteret Kabelverket blir verklighet.

2.3 Kultur och föreningsverksamhet

Medborgarkontoret, Älvsjö bibliotek och Ungdomens hus utgör tillsammans en naturlig och stabil grund för det lokala kulturlivet. Stadsdelsnämndens bidrag till bibliotekets barnkulturaktiviteter medverkar till ett tillgängligt kulturliv. Intentionerna i planen för barn och ungdomskultur *Kultur i ögonhöjd - för, med*

och av barn och unga, är utgångspunkt för förskolornas och fritidens arbete med kultur i sina verksamheter.

2.4 Äldreomsorg

Utifrån en förändrad åldersstruktur och efterfrågan på äldreomsorg, behöver stadsdelsnämnden se över de insatser som erbjuds samt de boendeformer som finns för att kunna ge stadsdelsområdets äldre invånare bästa tänkbara service och omsorg. Hemtjänstinsatser anpassas så att allt fler kan bo kvar hemma. Färre boenden finns i stadens egen regi och en högre andel upphandlas och drivs av externa utförare. En satsning görs på Älvsjö servicehus för att bättre anpassa boendet och servicen efter de äldres behov. Älvsjö servicehus har flera tomma platser och det pågår en översyn av lokalerna för att se om det eventuellt går att frigöra yta till förmån för annan verksamhet.

Staden och stadsdelsnämnderna har både kommunala och privata utförare. Älvsjö stadsdelsnämnd har ingen kommunal utförare för hemtjänst. Modellerna för verksamhets- och avtalsuppföljning behöver utvecklas och förbättras och ansvarsfördelningen mellan central och lokal nivå i staden behöver förtydligas.

I Älvsjö prognostiseras antalet personer mellan 65-79 år att öka med 499 personer från år 2011 till år 2015, medan antalet boende i stadsdelsområdet som är 80 år och äldre kommer att minska marginellt. Antalet omsorgstagare i Älvsjö har minskat de senaste åren, från 636 personer år 2010 till 607 personer i februari år 2012. Trenden är att antalet äldre i vård- och omsorgsboende och servicehus minskar, medan hemtjänst i ordinärt boende ökar något, då allt fler äldre bor hemma allt längre.

Nämnden avser att prioritera satsningar för att möjliggöra kvarboende för äldre i ordinärt boende. En utveckling pågår av öppen dagverksamhet för äldre i ordinärt boende med fokus på förebyggande arbete och social stimulans.

Nettokostnaderna för äldreomsorg minskade från 156,9 mnkr i bokslut 2010 till 149,7 mnkr i bokslut 2011. Antalet månadsinsatser i vård- och omsorgsboende minskade från 157 i snitt under 2010 till 147 under 2011. Samtidigt minskade antalet månadsinsatser i servicehus från 139 till 124, vilket motsvarar en minskning med 11 procent. Antalet månadsinsatser i hemtjänst i ordinärt boende ökade från 340 till 351.

Månadsinsatser, snitt	2010	2011	Förändr	Förändr %
Vård- och omsorgsboende	157	147	-10	-6%
Servicehus	139	124	-15	-11%
Hemtjänst	340	351	11	3%

2.5 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Invånarantalet i Älvsjö prognostiseras att öka med drygt 2 480 personer från år 2011 till och med år 2015. Det är oklart i vilken utsträckning det påverkar behovet

av insatser för funktionsnedsatta. Efterfrågan inom stadsdelsområdet avseende bostad med särskild service, daglig verksamhet och korttidsvistelse påverkas också av valfriheten inom LSS (Lagen om stöd och service till vissa personer med funktionshinder).

Stadsdelsnämnden kommer att bevaka möjligheterna att inrätta omsorgslägenheter i samband med exploateringen av de nya bostäder som planeras i Älvsjö samt i samband med översynen av stadsdelsnämndens lokalbestånd. En målgrupp som förvaltningen har uppmärksammat är yngre dementa som har personkretstillhörighet enligt LSS. För denna målgrupp är det svårt att hitta lämpligt boende.

Anvisning av grupp-/servicebostad till fler personer samtidigt i turordning, enligt samma principer som för Stockholm bostad, skulle påskynda processen för personer med funktionsnedsättning att erhålla bostad. Fler personer skulle få boende snabbare och tiden för tomplats skulle kortas.

Under planperioden kommer nämnden att stärka kvaliteten i utredningarna och förändra arbetsrutiner för personliga assistenter.

Nettokostnaderna för stöd och service till personer med funktionsnedsättning minskade från 111,1 mnkr i bokslut 2010 till 107,8 mnkr i bokslut 2011. Kostnadsminskningen beror på förvaltningens arbete med att omförhandla avtal och färre insatser. Kostnaderna överstiger dock kommunfullmäktiges budgettilldelning, framförallt inom det fasta anslaget, och arbetet med att minska kostnaderna fortsätter under planperioden.

2.6 Individ och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Barn och ungdom

Antalet inkomna ärenden har ökat de senaste åren och förvaltningen räknar med en fortsatt ökning då antalet barn och ungdomar upp till 15 år ökar kraftigt under perioden. För att möta ett ökat behov av insatser kommer förvaltningen prioritera det förebyggande arbetet samt de öppenvårdsinsatser som gör det möjligt att undvika eller förkorta tiden för institutionsvård. En viktig del i detta arbete är att vidareutveckla samarbetet mellan socialtjänst, skola, fritid och det lokala poliskontoret, i enlighet med de riktlinjer som kommunfullmäktige antog 2010-06-21 och den handlingsplan som tagits fram för det brotts- och drogförebyggande arbetet. Förvaltningen kommer också att följa det försöksprojekt med sociala insatsgrupper som påbörjat bl.a. i Skarpnäck.

Nettokostnaderna var oförändrade i bokslut 2010 jämfört med 2011 och uppgick båda åren till 27,3 mnkr. Resurstilldelningen har dock inte motsvarat den ökning av antal ärenden som har skett, utan verksamheten har redovisat underskott under flera års tid.

Missbruks- och beroendevård

Insatser till vuxna personer med missbruksproblematik ges i första hand i form av öppenvårdsinsatser. Vid mer omfattande behov kan insatser som behandlingshem, hem för vård och boende, familjehem etc. vara nödvändigt under begränsade perioder. Älvsjö och Skärholmens stadsdelsnämnder erbjuder tillsammans med landstingets beroendemottagning, Team sydväst, utredning, stödsamtal och individuell återfallsprevention för personer med missbruksproblematik. Inom ramen för samverkan utvecklas också den gemensamma öppenvården för att möta brukarnas behov ändamålsenligt och effektivt.

Nettokostnaderna ökade från 5,8 mnkr i bokslut 2010 till 7,6 mnkr i bokslut 2011.

Socialpsykiatri

Förebyggande insatser inom socialpsykiatri ges bland annat i form av boendestöd och/eller daglig verksamhet som utgår från individens behov. Insatserna syftar till att bibehålla samt förhindra försämring av den psykosociala hälsan hos den enskilde samt aktivt stötta honom/henne till att delta i samhällslivet. Under de kommande åren ska förvaltningen arbeta vidare med metodutveckling för såväl handläggare som boendestödet. Bland annat ska boendestödjarna få bättre kompetens att stödja de boende i att klara sin hushållsekonomi och därmed undvika att hamna i skuldfällor.

Nettokostnaderna för socialpsykiatri minskade från 15,4 mnkr i bokslut 2010 till 10,9 mnkr i bokslut 2011. Kostnadsminskningen beror på att flera insatser inom heldygnsomsorg avslutats under året samt minskade kostnader för hemtjänst och daglig sysselsättning.

2.7 Stadsmiljöverksamhet

Den växande befolkningen innebär att fler nyttjar Älvsjös parker, vilket ger högre kostnader för framför allt barmarksrenhållning och reparationer. Nya parktytor tillkommer också vid vissa exploateringsprojekt. I Långbro park har parktytor tillkommit 2009 och 2010, vilket har medfört ökade kostnader för parkskötsel med ca 0,5 mnkr per år. Den sista delen av Långbro park tas över 2013. Älvsjöskogen utreds nu för att bli naturreservat. När naturreservatet har inrättas kräver det en högre grad av skötsel än idag. Ett nytt entreprenadavtal för parkskötseln ska gälla från oktober 2012 och kommer sannolikt att medföra en kostnadsökning. För att möta den förväntade kostnadsökningen, kommer det nya avtalet att innehålla en förändring, som innebär att betalning för rutinmässiga driftåtgärder görs först efter dokumenterat utfört arbete. I andra stadsdelar med det systemet har det lett till både bättre skötsel och lägre kostnader.

Nettokostnaderna för stadsmiljö har ökat från 5,1 mnkr i bokslut 2010 till 6 mnkr i bokslut 2011.

2.8 Ekonomiskt bistånd

Andelen personer som blir utförsäkrade från Försäkringskassan ökar och en större andel har arbetshinder som gör att de har stora svårigheter att ta sig ut på

arbetsmarknaden. Förvaltningen fortsätter sitt aktiva arbete med att stödja den enskilde till att undanröja eventuella arbetshinder och hitta egen försörjning. Samverkan med Jobbtorg och Arbetsförmedlingen måste vidareutvecklas för att öka människors möjligheter att komma ut i arbete. Antalet platser som nämnden disponerar på Jobbtorg resurs ökar under 2012. En prioriterad grupp är barnfamiljer som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd samt personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetet med budget- och skuldrådgivning och att motverka felaktiga utbetalningar fortsätter.

Ekonomiskt bistånd	2010	2011	Förändr	Förändr %
Utbetalt bistånd (tkr)	14,8	16,3	1,5	10%
Antal hushåll, genomsnitt	173	186	13	8%

Nettokostnaderna för försörjningsstöd ökade från 14,8 mnkr i bokslut 2010 till 16,3 mnkr i bokslut 2011, vilket motsvarar en ökning med cirka 10 procent. Antalet bidragshushåll ökade från i genomsnitt 173 under 2010 till 186 under 2011, vilket motsvarar en ökning med 8 procent.

2.9 Arbetsmarknadsåtgärder

Förvaltningen kommer att samverka med arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen vad gäller utvärdering och fortsatt utveckling av arbetsmarknadsinsatserna. I detta utvecklingsarbete bör ingå att ta fram utrednings- och bedömningsinstrument som kan bidra till en större tydlighet i vilka försörjningsstödstagare som kan anses stå till arbetsmarknadens förfogande. Det vore också önskvärt med ytterligare satsningar på feriearbeten för ungdomar. Stadsdelsnämnden förfogar över fem OSA-platser (Offentligt Skyddad Anställning) som nyttjas kontinuerligt. En utökning av antalet platser skulle innebära möjlighet för fler personer med olika arbetshinder att etablera sig på arbetsmarknaden samt komma ut i egen försörjning.

Nettokostnaderna för arbetsmarknadsåtgärder ökade från 0,7 mnkr i bokslut 2010 till 0,8 mnkr i bokslut 2011.

2.10 Övrigt

Kompetensutveckling och ledarförsörjning

I slutet av planperioden och i början på nästföljande planperiod kan generationsskiftet bland enhetschefer leda till svårigheter att rekrytera nya kompetenta chefer. Nämnda försörjningsproblem bör ses som en strategisk fråga för staden och föranleda gemensamma åtgärder. Utbildningsförvaltningens rekryteringsutbildning för blivande förskolechefer utgör ett viktigt inslag i stadens strategi för att kunna rekrytera förskolechefer de kommande åren och förvaltningen anser det angeläget att de som genomgått denna utbildning får möjlighet att underhålla och utveckla sina kunskaper och förmågor.

Förvaltningen genomför en större satsning på kompetensutveckling i pedagogisk dokumentation. Samtliga förskoleenheter kommer under planperioden att delta i stadens utbildningsprogram för förskola, PIM - Praktisk IT och Mediekompetens - för ökade färdigheter i datoranvändning.

Det kompetenshöjande arbetet inom de myndighetsutövande enheterna kommer att fortsätta. Förbättringsområden kommer att definieras och utifrån behov kommer medarbetarna att fortbildas.

Medarbetare inom samtliga verksamheter kommer att delta i av staden erbjudna kompetenshöjande utbildningar.

Sjukfrånvaro

Äldreomsorgen med högst sjuktal 2009 har minskat sjuktalet mest, medan stöd och service till personer med funktionsnedsättning ligger kvar på samma sjuktal som 2009. Högst (8,2 %) sjuktal för 2011 har förskolan, medan övrig verksamhet har lägst (4,9 %) sjuktal. Det är positivt att notera att äldreomsorgen med historiskt högst sjuktal nått längst med att minska sjukfrånvaron, medan sjukfrånvaron inom främst förskolan kräver intensifierade insatser. Förvaltningens bedömning för planperioden är att sjuktalet kommer att fortsätta minska, vilket förutsätter att det systematiska rehabiliteringsarbetet intensifieras ytterligare.

Personalförsörjning

För planperioden kan förutses svårigheter med försörjning av vissa personalkategorier. Under det senaste året har det blivit märkbart svårare att rekrytera förskollärare, svårigheter som förväntas öka med den nödvändiga utbyggnaden av förskolan. Hösten 2011 hade förskolorna 42 % förskollärare vilket ligger under kommunfullmäktiges mål på 46 %. Då rekryteringsläget har blivit svårare bör detta ses som en strategisk fråga för hela staden.

Under det senaste året har omsättningen av biståndsbedömare ökat och förvaltningen ser svårigheter i att rekrytera handläggare för biståndsbedömning inom LSS-området.

Omställning

Från och med januari 2012 gäller ändrade förutsättningar för omställning vid arbetsbrist. Förvaltningen bedömer att det kan komma att medföra komplikationer att i ett läge, där fastlagd personalplanering måste ändras, vidta nödvändiga åtgärder för att uppnå en budget i balans. Det är därför av vikt att stadens organisation för omplacering i ett sådant läge på ett effektivt sätt kan omdisponera arbetstillfällena på stadens interna "arbetsmarknad".

3. Sammanfattande ekonomisk analys

Under 2013-2015 beräknas kostnaden för ökade löner och priser uppgå till cirka 12 mnkr per år, beräknat på kostnadsökningar för löner och övriga kostnader med ca 2,5 % per år. Minskning i budget enligt plan och beräknade kostnadsökningar medför krav på effektiviseringar under planperioden.

3.1 Drift

Mnkr	Budget 2012	Budget 2013	Plan 2014	Plan 2015
Driftverksamhet				
Kostnader (-)	-516,2	-516,0	-515,5	-515,5
Drift och underhåll	-514,8	-514,6	-514,1	-514,1
Avskrivningar	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Internräntor	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Intäkter	17,3	17,3	17,3	17,3
Netto	-498,9	-498,7	-498,2	-498,2
Investeringsplan				
Utgifter (-)	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1

Nämndens nettobudget för driftverksamhet uppgår till ca 500 mnkr.

Personalkostnaderna utgör ca 60 % av nämndens nettokostnader vilket motsvarar ca 300 mnkr. Enligt plan kommer nämndens budget att minska med 0,7 mnkr under planperioden. Under 2013-2015 beräknas kostnaden för ökade löner och priser uppgå till cirka 12 mnkr per år, beräknat på kostnadsökningar för löner och övriga kostnader med ca 2,5 % per år. Minskning i budget enligt plan och beräknade kostnadsökningar innebär krav på effektiviseringar om ca 12-13 mnkr per år.

Under planperioden kommer arbetet med att effektivisera rutiner och processer inom myndighetsutövningen att fortsätta, bland annat genom att använda metoden LEAN. Detta förväntas höja kvaliteten i handläggningen och ge förutsättningar för en bättre kostnadseffektivitet.

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning har under flera år redovisat underskott. Förvaltningen har därför kontinuerligt vidtagit åtgärder för att effektivisera och minska kostnaderna. Trots detta har nämnden svårt att uppnå en ekonomi i balans för verksamhetsområdet och bedömningen är att dessa svårigheter kommer att fortsätta under planperioden.

Antalet förskolebarn förväntas öka under planperioden. Utbyggnaden av förskoleverksamheten fortsätter därför och medför kostnadsökningar då nya lokaler får allt högre kostnader jämfört med befintliga lokaler.

De senaste årens befolkningsökning har avseende vissa verksamhetsområden inte gett en ökad tilldelning av resurser, trots ett ökat antal ärenden och ökat behov av insatser.

3.2 Investeringar

Investeringar i maskiner och inventarier

Utgifterna för investeringar i maskiner och inventarier beräknas till 1,0 mkr per år fr.o.m. 2013. Under planperioden bedömer nämnden att investeringsbudgeten framförallt kommer att användas i samband med tillskapande av nya förskoleplatser.

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden kommer att avsluta flera parkinvesteringsprojekt under 2012, bl.a. Sjöängen etapp 1, Vivelparken och Äppelängen. Dessa investeringar kommer att börja generera avskrivnings- och räntekostnader fr.o.m. år 2013.

Då kostnaden för Vivelparken blev lägre än beräknat fick nämnden i samband med tertialrapport 2, 2011 godkänt att föra över medel till Bergtorpskärrer. Åtgärderna mot den sankta marken i Bergtorpskärrer har dock varit tvungna att skjutas fram till 2012 och kan genomföras först när marken torkat upp på försommaren. Nämnden har i verksamhetsberättelse och bokslut 2011 begärt att överskottet på 0,7 mnkr för Bergtorpskärrer ombudgeras till 2012.

Arbetet med Sjöängens vattenpark har fått skjutas på framtiden i avvaktan på att stadsbyggnadskontoret tar fram ett planprogram för hela området kring Huddingevägen, inklusive Sjöängen.

Nämnden har ansökt om parkinvesteringsmedel för parkleken Kristallen om 2,5 mnkr för 2013 och 3 mnkr för 2014. Parken är i behov av upprustning, komplettering, tillgänglighetsanpassning och en viss omgestaltning.

Budgeten för mindre parkinvesteringar uppgår till 0,7 mnkr per år. Investeringar genomförs i enlighet med parkplanen. Investeringsplanen redovisas i separat blankett i bilaga.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnader för parkinvesteringar har beräknats utifrån befintliga parkinvesteringar, trafikkontorets plan samt mindre parkinvesteringar enligt parkplan med 0,7 mkr per år.

Flera större parkinvesteringsprojekt kommer att avslutas under 2012 och nämnden har begärt ytterligare medel för parkinvesteringar under planperioden. Det innebär att kapitalkostnaderna kommer överskrida planerad nivå med ca 1,1 - 1,5 mnkr per år under planperioden. Dessa kostnader kommer stadsdelsnämnden att begära budgetjusteringar för under nästkommande år.

3.3 Betydande projekt som inte är investeringar

4. Övriga redovisningar

Områden som kan överföras till Kontaktcenter

Ett område som med fördel skulle kunna överföras till Kontaktcenter är handläggning av vårdnadsbidrag. Handläggningen är helt regelstyrd och skulle på detta sätt kunna effektiviseras.

Utvecklingsmodellen

Förvaltningen påbörjade under 2011, med hjälp av medel som kunde sökas inom utvecklingsprojektet *snabb nätverksaccess för stadens förskolor*, en utbyggnad av förskolornas nätverksaccess. Förvaltningen anser det angeläget att detta projekt får fortsätta och därigenom möjliggöra fortsatt utbyggnad på de förskolor som inte har en acceptabel åtkomst till stadens IT-baserade system.

I övrigt finns inom verksamheterna ett stort behov av IT-stöd för bokning av resurser såsom lokaler, bilar, teknisk utrustning och besök. Outlook har visat sig inte uppfylla kravet på ett enkelt, flexibelt och användarvänligt bokningssystem, varför förvaltningen gärna skulle se utveckling av ett gemensamt webbaserat stadsövergripande bokningssystem.

5. Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Målet med lokalförsörjningsplanen är att skapa en långsiktig lokalplanering med ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. I planen redovisas alla lokaler som stadsdelsnämnden hyr idag, hyreskostnader, lokalbehov samt beslutade och planerade lokalförändringar.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra faktorer som förändrar behovet av lokaler

Förskoleverksamhet

Den befintliga befolkningsprognosen visar att antalet barn i förskoleåldern ökar med ca 170 barn 2011-2015. Förutsatt att fördelningen mellan enskilt och kommunalt drivna förskolor är oförändrad gör förvaltningen bedömningen att ytterligare ca 110 kommunala förskoleplatser behövs under perioden 2012 -2015, vilket motsvarar sju avdelningar.

Ytterligare en faktor som påverkar behovet av nya förskoleavdelningar är utbildningsförvaltningens planer på en utbyggnad av Kämpetorpsskolan som beskrivits i utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2012 –*Skolbyggnation för ett växande Stockholm*. Av planen framgår att Kämpetorpsskolan behöver fördubbla sin kapacitet. För att denna utbyggnad ska bli möjlig måste förskolan

Solkatten, Älvsjövägen 62 avetableras. Detta medför behov av en ny förskola med minst fem avdelningar.

Sammantaget innebär detta ett behov av ytterligare sju avdelningar samt ersättningslokaler för Solkatten motsvarande fem avdelningar. Totalt 12 avdelningar.

Med hänsyn taget till planerna för ett nytt bostadsområde i kvarteret Kabelverket (f.d. Ericssonområdet) med 1000-1500 lägenheter skulle det uppkomma ett ytterligare utbyggnadsbehov i slutet av planperioden. Den här typen av ny bebyggelse brukar skapa ett behov av 1,5 förskoleavdelningar per 100 lägenheter, d.v.s. 15-20 nya förskoleavdelningar. Hur stor del av detta behov som måste tillgodoses under planperioden går inte att bedöma förrän programarbetet är avslutat i slutet av 2012.

Barn- och ungdomsverksamhet

Om kvarteret Kabelverket exploateras med 1500 nya lägenheter så bedömer förvaltningen att fritiden behöver större och mer ändamålsenliga lokaler i stället för Ungdomens Hus. I detaljplanearbetet bör detta beaktas.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Invånarantalet i Älvsjö prognostiseras att öka från år 2011 till och med år 2015. Det är oklart i vilken utsträckning det påverkar behovet av insatser för funktionsnedsatta. Efterfrågan inom stadsdelsområdet avseende bostad med särskild service, daglig verksamhet och korttidsvistelse påverkas också av valfriheten inom LSS (Lagen om stöd och service till vissa personer med funktionshinder).

Äldreomsorgen

Efterfrågan av lokaler samt bedömning av andra faktorer som påverkar behovet av lokaler inom äldreomsorgen redovisas i särskild plan, *äldreoplanen* som sammanställs av Äldreförvaltningen.

5.3 Kapacitet

Förskoleverksamhet

Med utgångspunkt i fullmäktiges mål om barngruppsstorlekar är den sammanlagda lokalkapaciteten i de kommunala förskolorna ca 1180 barn. 2012-02-29 var 1 152 barn inskrivna.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Förskoleverksamhet

Med hänvisning till vad som beskrivits under p 5.2 är det förvaltningens bedömning att nämnden måste ha en plan för en utbyggnad motsvarande minst 12 nya förskoleavdelningar.

Stadsdelsnämnden har redan fattat beslut om att utöka förskolan Mullegården, Långsjövägen 33 med en avdelning i samband med återuppbyggnaden efter branden. Förskolan beräknas stå klar första kvartalet 2013. Stadsdelsnämnden har även fattat beslut om att bygga ut förskolan Citrusgården, Folkparksvägen 161 med en avdelning och förprojekteringen är klar.

Förvaltningen har också startat en utredning för att se över möjligheterna att förändra planlösningen på förskolorna Prästängen, Prästgårdsgränd 16 och Solängen, Solberga Ängsväg 4-6 så att det sammantaget kan generera motsvarande en avdelning. Detta skulle sammantaget ge 3 nya avdelningar.

I stadsdelens grundskolor finns i dagsläget inget utrymme att inrätta förskola, eftersom flera av skolorna behöver byggas ut. Nämnden har också uttömt möjligheterna att ytterligare bygga ut redan befintliga förskolor. För att lösa det återstående behovet av förskoleplatser kommer förvaltningen fortsätta planeringen av tre möjliga projekt som tillsammans skulle ge upp till 18 avdelningar.

På Långbrodals bollplan, intill Vivelparken, kan det eventuellt vara möjligt att bygga en ny förskola med upp till sex avdelningar.

Ny permanent förskola med upp till åtta avdelningar bör kunna byggas i anslutning till Kämpetorps bollplan, vilket ingår i planprogrammet för kvarteret Kabelverket.

Mullegården som nu är evakuerad i Ericssons f.d. lokaler på Älvsjövägen 50, flyttar enligt planen till sina nya lokaler första kvartalet 2013. Förvaltningen ska, tillsammans med fastighetsägaren Valad, utreda möjligheterna att fortsätta hyra dessa lokaler till förskoleverksamhet efter evakueringstiden, vilket skulle ge ytterligare fyra avdelningar.

Då behov av nya förskoleplatser kommer att uppstå i samband med exploateringen av kvarteret Kabelverket, ska förvaltningen även bevaka möjligheten att projektera för nya förskolor i samband med detaljplanarbetet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stadsdelsnämnden har påbörjat ett arbete med att se över nämndens lokalbestånd. I uppdraget ligger att ta fram förslag på ytor som kan frigöras till förmån för omsorgslägenheter.

5.5 Kostnadsutveckling

Förskoleverksamhet

För 2012 beräknas hyreskostnaderna uppgå till 16,9 mnkr. Den planerade förskoleutbyggnaden kommer att medföra ökade lokalkostnader. Samtidigt kommer hyreskostnaderna för det befintliga lokalbeståndet att minska något, bland annat till följd av amortering av lån.

Barn- och ungdomsverksamhet

Bruttohyreskostnaderna för Ungdomens hus och parkleken uppgår till 0,6 mnkr. Inga hyresintäkter beräknas. Lokalkostnaderna beräknas öka i enlighet med gällande hyresavtal.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning inkl. socialpsykiatri

Bruttohyreskostnaden beräknas till 3,8 mnkr för gruppboende, serviceboende och daglig verksamhet. Stadsdelsförvaltningens lokalkostnader beräknas öka i enlighet med gällande hyresavtal. Intäkterna beräknas till 2,8 mnkr. Bruttohyreskostnaden för stödboende beräknas till 1,0 mnkr. Intäkterna beräknas till 0,6 mnkr.

Bruttohyreskostnaden för Hantverkscaféet Rondellen beräknas till 0,5 mnkr per år. Hyresintäkterna som beräknas till 0,3 mnkr per år avser hyra från extern hyresgäst i Rondellens lokaler.

Äldreomsorg

För år 2012 beräknas bruttohyreskostnaderna för Solberga vård- och omsorgsboende 1 och 2, Älvsjö servicehus och Kristallgården uppgå till 22,9 mnkr. Hyresintäkterna beräknas till 17,6 mnkr för 2012. Under planperioden kommer hyreskostnaden för Kristallgården att minska i enlighet med kalkylen för ombyggnationen. Kristallgården bedrivs på entreprenad.

Administrativa lokaler

Bruttokostnaden för 2012 beräknas till 4,2 mnkr. Hyran höjdes från ca 800 kr/m² till 1000 kr/m² fr.o.m. kvartal 4 år 2010. Hyreskostnaden beräknas öka i enlighet med gällande hyresavtal. Hyresintäkterna uppgår till ca 0,6 mnkr. Hyresintäkterna avser huvudsakligen hyra från kulturförvaltningen för bibliotekslokaler i entréplanet. Därutöver ingår hyresintäkter från det lokala poliskontoret som hyr lokaler på entréplanet och plan 2.

Övriga lokaler

Övriga lokaler avser tränings- och försökslägenheter inom missbruk och socialpsykiatri. Nämnden förfogar över cirka 15 lägenheter. Bruttohyreskostnaden beräknas till 0,8 mnkr. Hyresintäkterna beräknas till 0,8 mnkr.

5.6 Övrigt

Effektivisering av administrativa lokaler

Förvaltningens administrativa lokaler definieras som huvudkontorets lokaler som förhyrs från stadens fastighetskontor till en bruttohyra om 4,2 mnkr/år från vilken ska avräknas hyresintäkter från Kulturförvaltningen och polismyndigheten. Den totala förhyrda arean är 3 874 kvm fördelad på kontorsarea, lagerarea och övrig area. Kontorsarean omfattar delar av bottenvåning, plan 1, plan 2 och plan 3. I bottenvåningen ingår 367 kvm övrig area - garage och förråd. Fördelningen av arean är 3 082 kvm kontorsarea, 426 kvm lagerarea och 367 kvm övrig area. Av totalarean är 39 kvm (kontorsrum på bottenvåning och plan 1) uthyrd till

lokalpolisen och 512 kvm (bibliotek i bottenvåning, kontorsrum på plan 1 och förrådsutrymme) uthyrd till Kulturförvaltningen. Vidare avgår 180 kvm till öppen förskola på plan 1. Den ytan planeras att bli avsevärt utökad. För närvarande finns det 81 kontorsarbetsplatser fördelade på bottenvåning, plan 1, plan 2 och plan 3. En pågående kapacitetsmätning syftar dels till att tillskapa ytterligare verksamhetsyta för öppna förskolan på plan 1, dels inrymma 2-4 ytterligare arbetsplatser på plan 1. Gemensamma kontorsytor finns på bottenvåningen, där medborgarkontoret även används till den öppna delen av nämndmötena, medan den ursprungliga mötessalen på plan 2 används till den slutna delen av nämndmötena samt till konferensrum för förvaltningens alla verksamheter, vilket även gäller för 2 mindre konferensrum på samma våningsplan. På plan 3 finns huvudkontorets personalrum, 4 kontorsrum, serverrum samt utbildningslokal (IT). Vid en sammantagen bedömning av utnyttjandegraden av huvudkontoret är den hög och medför vissa svårigheter att ta emot tillfälligt anställda och praktikanter samt tillgång till mötes-/konferensrum.

Bilaga

Förvaltningens ekonomiska underlag till budget 2013 - 2015.